

Names and Essence: Changing the Name of a Choleh

Pshat

1. Bereishis 32:25-31

לב,כה ויותר יעקב, לבדו; ויאבק איש עמו, עד עלות השחר. **לב,כו** וירא, כי לא יכל לו, ויגע, בכף-ירכו; ותקע כף-ירך יעקב, בהאבקו עמו. **לב,כז** ויאמר שלחני, כי עלה השחר; ויאמר לא אשלחך, כי אם-ברכתני. **לב,כח** ויאמר אליו, מה-שָׁמַד; ויאמר, יעקב. **לב,כט** ויאמר, לא יעקב יאמר עוד שָׁמַד--כי, אם-ישָׂרָאֵל: כי-שָׁרִית עם-אלהים ועם-אֲנָשִׁים, ותוכל. **לב,ל** וישאל יעקב, ויאמר הגידה-נָא שָׁמַד, ויאמר, למה זה תשאל לשָׁמִי; ויברך אתו, שָׁם. **לב,לא** ויקרא יעקב שם המקום, פְּנִיאֵל: כי-ראיתי אֱלֹהִים פְּנִים אֶל-פְּנִים, ותנצל נפְשִׁי.

Importance of Names

2. Talmud Bavli, Brachos 7b

רות - מאי רות? אמר רבי יוחנן: שזכתה ויצא ממנה דוד שריוהו להקדוש ברוך הוא בשירות ותשבחות. מנא לן דשמא גריס? - אמר רבי אליעזר דאמר קרא: +תהלים מז+ לכו חזו מפעלות ה' אשר שם שמות בארץ, אל תקרי שמות אלא שמות.

3. Midrash Tanchuma 7

(ז) זכור ימות עולם בינו שנות דור ודור לעולם יבדוק אדם בשמות לקרוא לבנו הראוי להיות צדיק כי לפעמים השם גורם טוב או גורם רע כמו שמצינו במרגלים שמוע בן זכור על שלא שמע בדברי המקום וכאלו שאל בזכורו וכן הוא אומר (שמואל א טו) כי חטאת קסם מרי, שפט בן חורי על שלא שפט את יצרו ונעשה חורי מן הארץ, יגאל בן יוסף על שהוציא דבה על הארץ לכך נאסף בלא עתו...

Changing Names

The power of shinui Ha sheim

4. Talmud Bavli, Rosh Hashana 16b

ואמר רבי יצחק: ארבעה דברים מקרעין גזר דינו של אדם, אלו הן: צדקה, צעקה, שינוי השם, ושינוי מעשה. צדקה - דכתיב +משלי י+ וצדקה תציל ממות, צעקה - דכתיב +תהלים קז+ ויצעקו אל ה' בצר להם וממצוקותיהם יוציאם, שינוי השם - דכתיב +בראשית יז+ שרי אשתך לא תקרא את שמה שרי כי שרה שמה, וכתיב וברכתי אתה וגם נתתי ממנה לך בן, שינוי מעשה - דכתיב +יונה ג+ וירא האלהים את מעשיהם, וכתיב +יונה ג+ וינחם האלהים על הרעה אשר דבר לעשות להם ולא עשה. ויש אומרים: אף שינוי מקום, דכתיב

+בראשית יב+ ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך, והדר ואעשך לגוי גדול. ואידך - ההוא זכותא דארץ ישראל הוא דאהניא ליה.

5. Shulchan Aruch, Ramo YD 335:10

הגה: י"א שמי שיש לו חולה בביתו, ילך אצל חכם שבעיר שיבקש עליו רחמים (נ"י פרק י"ג), וכן לברך חולים בבהכ"נ, לקרא להם שם חדש, כי שנוי השם קורע גזר דינו.

6. Sefer Chasidim 245

רמ"ה. א"ב ננזר על פלוני ששמו כך הרי הגיע ער שערי מות וקוראים לו שם שינוי וחי [א]. כמו יולד בן לנעמי (רות ד' י"ז) והוא בן רות כגון ראובן שיש לו בן ונוטה למות ויבא שמעון ויאמר לאביו ולאמו פלוני ופלוני הא לכם שקל הא לכם ככר וכשר ויין אני פודה את בניכם שיהא בני ויחיה כך עושים למי שאין מתקיימים לו בנים ואין בו משים נחוש [ב]:

Adding or Changing:

7. Sefer Taamei Haminhagim (pg. 105 in Inyanei Brachos)

ובספר רחמי האב כתב בשם ספר במ"ח (בראשית) וז"ל שמעתי מפי אדמו"ר נזר ישראל וכו' רבינו יחיאל מיכל זצוק"ל שאמר לי בפ"י שחלילה לשנות שם החולה אם לא אדם שכל מעשיו כמעט ברוה"ק כי שם הנקרא לאדם בהולדו ודאי רובו ככולו מודמן מאת השי' באשר הוא שמו למעלה והוא חיותו של אדם כל ימיו ואפשר שבשינוי השם עוקרין חיותו:

ובספר עבודת הקודש סנסן ליאיר כתב שינוי השם ע"י חכם ויר"ש בכוונה גדולה להמשיך לו נפש חדשה מקדושה ויתאמץ מאד בכוונת "ויעבור" וי"ג מדות לעורר הרחמים ע"ש. ואפשר דמה שאינם נוהגים שלא לשנות את השם כי הם אינם מכוונים לעקור שם הראשון אך לתוסף שם, ונכון שיוהרו שלא לומר נוסח התפלה בלשון עקירת השם ומעתה לא יקרא כו' אך בלשון הוספת שם לשמו הראשון:

8. Talmud Bavli, Brachos 12b-13a

כיוצא בו אתה אומר: +בראשית ל"ה+ לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל יהיה שמך לא שיעקר יעקב ממקומו, אלא ישראל עיקר ויעקב טפל לו; וכן הוא אומר: +ישעיהו מ"ג+ אל תזכרו ראשונות וקדמניות אל תתבוננו, אל תזכרו ראשונות - זה שעבוד מלכיות, וקדמניות אל תתבוננו - זו יציאת מצרים

What Name Does One Choose?

9. Sefer Chasidim 244 and Mekor Chessed

יראה אדם כשיש שני אחים יקראו שם בניהם ובנותיהם אחר שם פלוני אפי' אחר צדיק ומתו בלא תולדות או שהיה הכתובים של מעלה לרעה בהם אל יקראו יותר באותו השם (ר"ל א) שקראו לו שם בנורל מחוך הספר [ב] כאשר עושין לחולה

ל"ע. [ג] עיין בצרכי יוכף יוד סי' קפ"ט טהב קבלה מרבוהי כשהיו רולים לפסוח איזה דבר וכו' היו נוטלים חומש או מכ"ד כהבי הקודש והיו פותחין אותו וריהין באותו דף את הפסוק שמאלו וכפי מה שהראה אותו פסוק היו עושים וכיכ בדבש לפי ממדרש משלי אם בקשה ליטול עלה מן החורה היו נוטל (יש להחליך ע"ז גם עדותיך בעשועי הנשי עלתי מהלים ק"ט ד') ועיין בחשבות מהר"י בנושא סי' ק"א בטהב לעיי שקלים כ"ח ד"ה ראוי להפליא ובמק"א הארכסי. [ג] ר"ל לכל

מ

10. Sefer Taamei Haminhagim (pg. 105 in Inyanei Brachos)

ובספר דבש לפי (מערכת ש' אות י"ד) כתב שינוי השם כשעושים לאשה לא יקראוה רחל, בת שבע, תמר, לאה, אלא חנה, שרה, יוכבד, ובש"ת מהר"י מברונא (סי' ק"א) כתב פעם אחת בקשו במקרא להטיל שם אחד על אדם תולה ומצאו שם ראשון שבעמוד שם של אדם רשע ומחיתי מלקרוא לאדם חולה שנאמר, שם רשעים ירקבי דאסור לקרוא אחר בשמם, והכי נמי כתבו התוס' בריש פרק ב' דייני גזירות דגרסינן חנן בן אבישלום ולא אבישלום שהי' רשע וכן שבנא ע"ש:

Does the Name stick:

11. Sefer Taamei Haminhagim (pg. 105 in Inyanei Brachos)

מי שהי' חולה ועי"ז היו משנין את שמו אם עמד מחליו ע"י שינוי שמו, אם קורין אותו או את בניו לתורה לעולם מזכירין שם השינוי קודם לשמו הראשון, אבל אם לא עמד ע"י שינוי השם מחליו, אם קורין את בניו לתורה יזכירו שמו הראשון של אביהם קודם לשם השינוי (קיצור של"ה עניני ספר תורה):

Changing for other Reasons

12. Teshuvos Vehanhagos 1:590

ומצוי לפעמים שאינם מתאימים זה לזה בשמות שרומז למזלם וצריך לשנות השם, ומועיל להריון וכשנתפרסם השם החדש ראוי לתקן גם הכתובה

13. Rambam, Teshuva 2:4

מדרכי התשובה להיות השב צועק תמיד לפני השם בבכי ובתחנונים ועושה ג צדקה כפי כחו ומתרחק הרבה מן הדבר שחטא בו ומשנה שמו כלומר אני אחר ואיני אותו האיש שעשה אותן המעשים ומשנה מעשיו כולן לטובה ולדרך ישרה וגולה ממקומו, שגלות מכפרת עון מפני שגורמת לו להכנע ולהיות עניו ושפל רוח.